

Planul de investiții al Comisiei Juncker și potențialul impact asupra economiei românești

Director de proiect: Acad. Lucian Liviu Albu

Dr. Adrian Cantemir Călin, CS III

Dr. Oana Cristina Popovici, CS

Dr. Daniel Ștefan Belingher, Asistent cercetare

**Institutul European din România
București, 20 aprilie 2016**

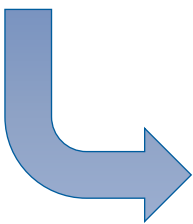
Cuprins

1. Prezentarea planului de investiții al comisiei Juncker și a modului de funcționare a FEIS
2. Fondul european pentru investiții strategice în România
 - a) Nevoia de investiții în economia românească
 - b) Cadrul legal și instituțional necesar pentru implementarea planului de investiții
3. Impactul planului de investiți în economie
 - a) Stabilirea impactului potențial
 - b) Externalități economice și sociale generate de planul Juncker la nivelul economiei Românie
4. Concluzii

Necesitatea unui plan de investiții

- Diminuarea investițiilor la nivel european cu 15% în anul 2014 față de anul 2007.
 - Lipsa investițiilor private.
 - Decalaje ridicate de investiții la nivelul UE.
 - Deficite bugetare mari și datorie publică ridicată în statele membre ale UE.
-
- Planul de investiții are ca scop stimularea investițiilor private prin emiterea de garanții publice => competitivitate => locuri de muncă.

Pilonii planului de investiții

1. Mobilizarea finanțării
pentru investiții

2. Investiții dedicate
economiei reale

3. Îmbunătățirea
mediului investițional

1. Mobilizarea finanțării: FEIS

- **Scop:** mobilizarea a 315 mld. € în perioada 2015-2017 din surse publice și private pe baza unei garanții de 21 mld. € din partea BEI și UE.
- Finanțare:
 - pentru obiective de investiții cu un profil de **risc-randament mai ridicat** decât cele actuale ale BEI și UE.
 - numai în cazul în care nu sunt disponibile alte surse de finanțare.
 - pentru operațiunile noi.
 - fără o alocare sectorială/regională a fondurilor → **cerințele pieței și aditionalitate.**

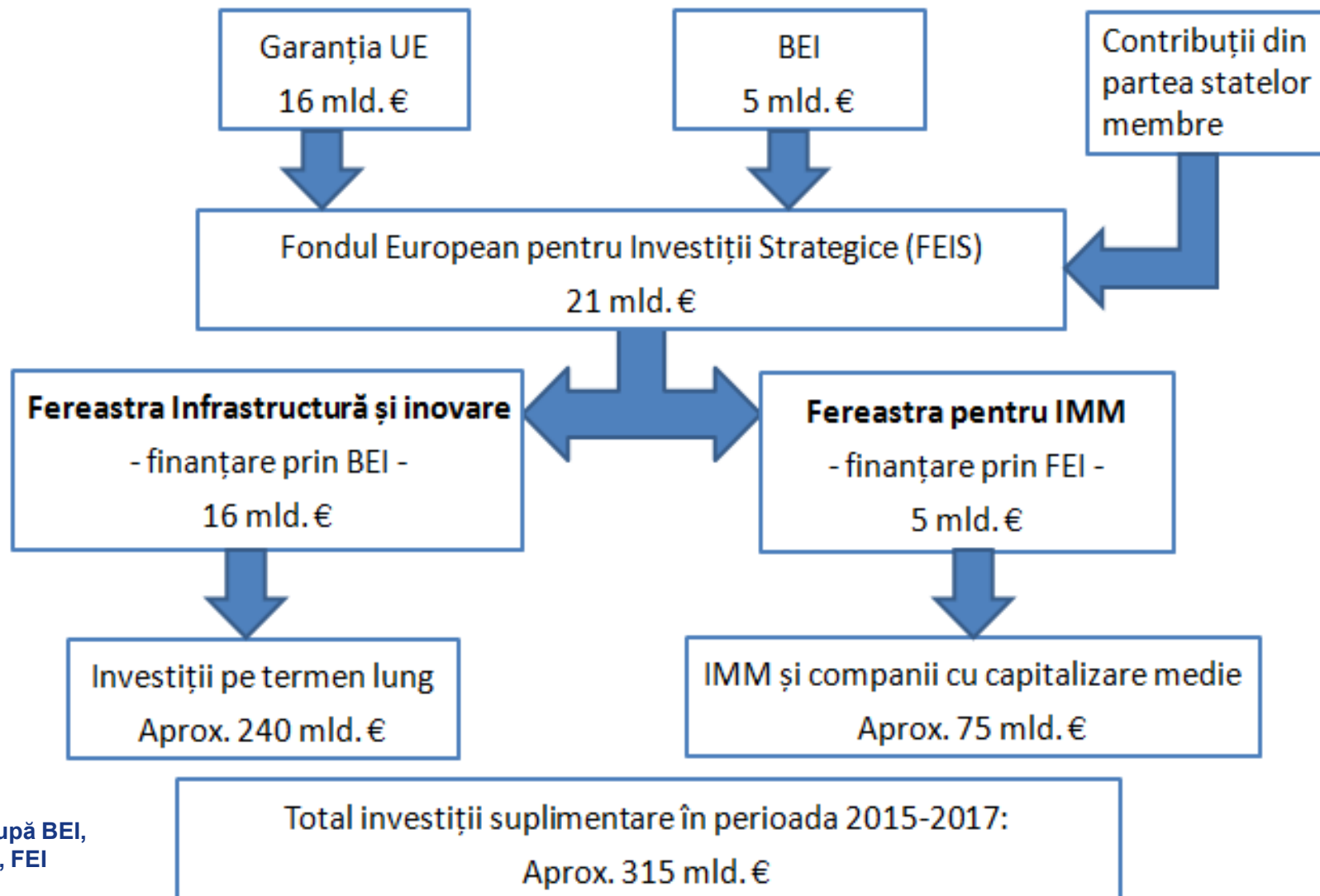
Beneficiari

- Companii de toate mărimile (inclusiv cele de utilități, cu scop special etc.), IMM-uri și companii cu capitalizare medie cu până la 3.000 de angajați.
- Entități din sectorul public.
- Bănci sau instituții naționale de promovare (BNP) și instituții financiare de intermediere.
- Fonduri, alte forme de vehicule de plasament colectiv.
- Platforme de investiții.

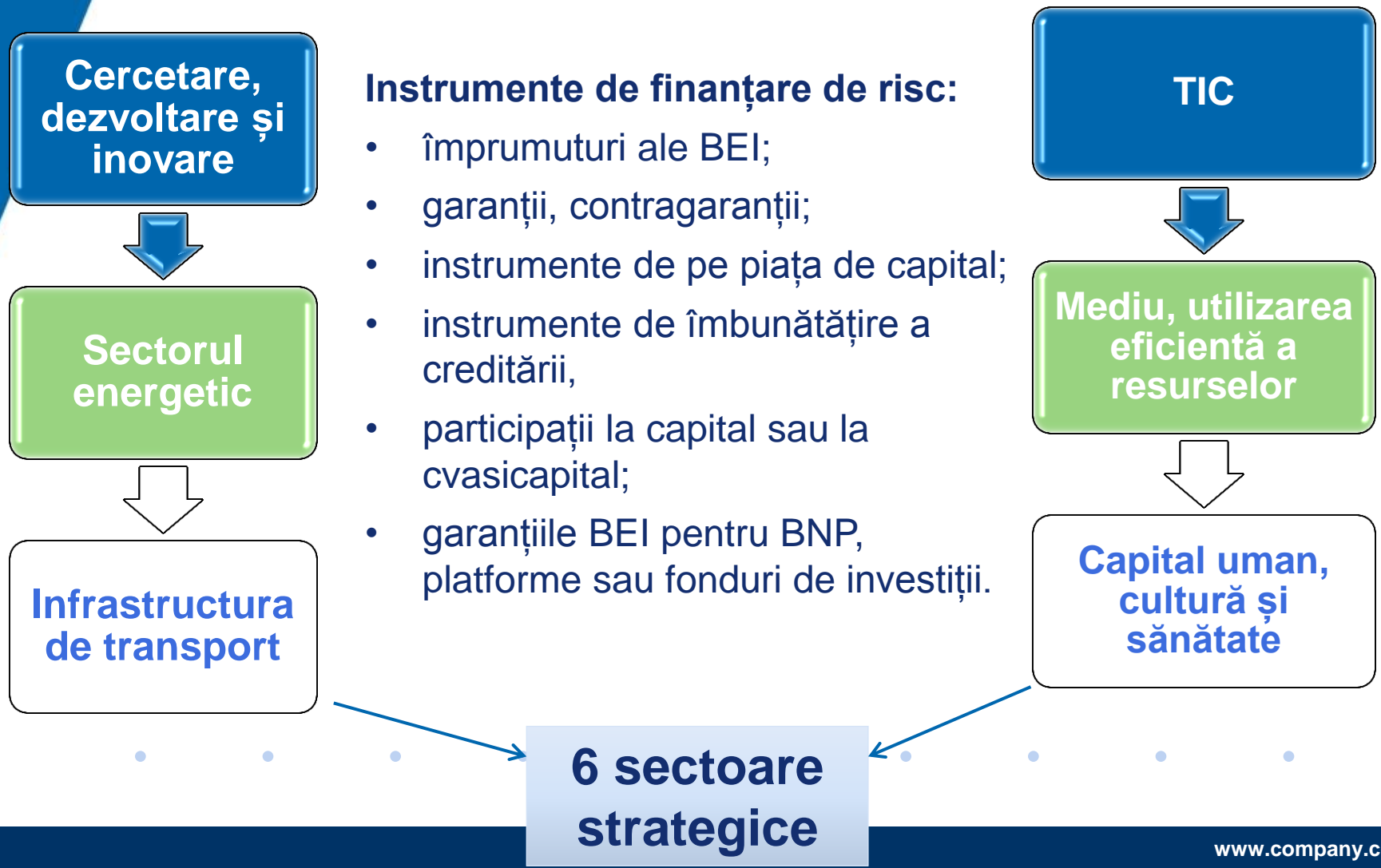

Schema funcționării FEIS

Fereastra infrastructură și inovare

Fereastra pentru IMM-uri

- Scop: creșterea accesului la finanțare pentru societățile cu până la 3.000 de angajați (IMM-uri și societăți cu capitalizare medie) – aprox. 190.000 firme.
- **Finanțarea se realizează prin FEI** pentru:
 - a impulsiona COSME și InnovFin;
 - a crește semnificativ capitalul de risc;
 - a crea noi produse de finanțare (un produs de capital pentru a susține companiile în creștere și o facilitate de co-investire).

2. Investiții în economia reală

Platforma europeană de consiliere în materie de investiții (EIAH)

- consiliere pentru realizarea proiectelor de investiții;
- instrument pentru schimbul de experiență și împărtășirea bunelor practici în materie de proiecte de investiții.

Portalul european de proiecte de investiții (PEPI)

- informează investitorii cu privire la oportunitățile europene de investiții.
- proiectele pot fi introduse online în cadrul portalului de orice entitate din UE și ulterior selectate pentru finanțare.

3. Mediu propice pentru realizarea investițiilor

Nivel național

- Asigurarea clarității, predictibilității și stabilității cadrului legislativ.
- Asigurarea „calității instituțiilor” și minimizarea riscurilor evitabile.
- Impulsionarea antreprenoriatului la nivel național.

Nivel comunitar

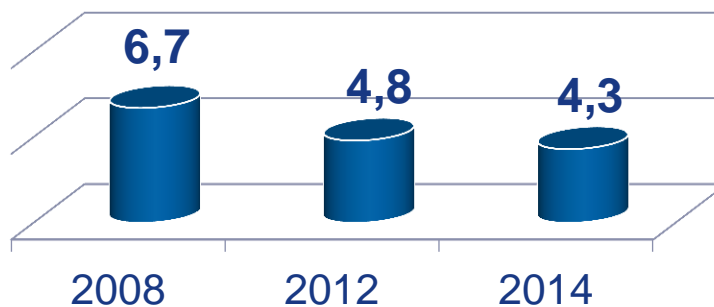
- Constituirea Pieței Unice Digitale, a Uniunii Energetice și a Uniunii Piețelor de Capital.
- Îmbunătățirea reglementărilor pe piețele financiare, guvernanta economică și condițiile de derulare a afacerilor la nivelul UE.

Nevoia de investiții în economia românească (I)

- **Investițiile publice** au scăzut continuu începând din anul 2008, de la 6,7% din PIB - maximul înregistrat înainte de impactul crizei – până la 4,8% din PIB în anul 2012 și 4,3% din PIB în anul 2014.

Investițiile publice ca % din PIB

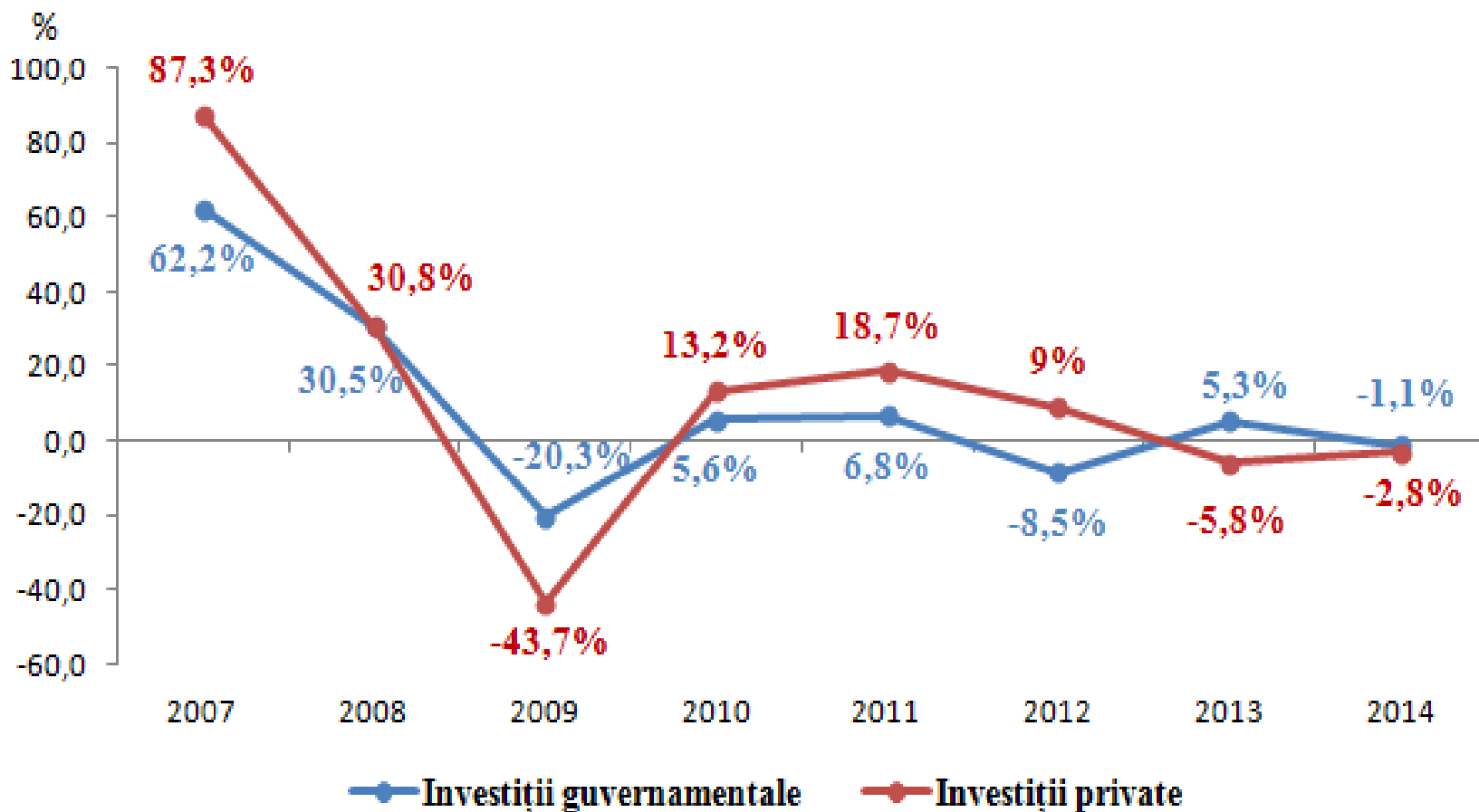

- Diminuarea investițiilor publice => **absorbție scăzută a fondurilor europene**: 63,1% la sfârșitul lunii august 2015.
- Investitorii străini sunt în expectativă: **fluxurile de ISD** din anul 2013 nu ating nici măcar nivelul din anul 2009 (situate sub nivelul din 2004).

Nevoia de investiții în economia românească (II)

Evoluția anuală a FBCF la nivel guvernamental și în sectorul privat

Sursa datelor: Ameco

Nevoia de investiții în economia românească (III)

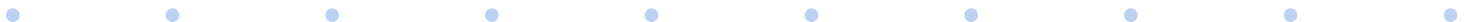
- **Poziția României față de statele învecinate:**
 - **ultimul loc** la calitatea infrastructurii, sănătate și educație primară, educație superioară și formare profesională;
 - **penultimul loc** la dezvoltarea tehnologică, a afacerilor și inovare.
- **=> România riscă să rămână în urma statelor învecinate în dezvoltarea sectoarelor-cheie la nivel european.**
- Avantajele deținute riscă să fie pierdute în lipsa susținerii prin investiții și a concentrării politicilor publice de sprijin pentru aceste sectoare.
- **Mai puține IMM-uri cu 12,6%** în anul 2014 față de anul 2008, în timp ce, la nivel european, sunt cu 1,8% mai multe IMM-uri în 2014 decât în 2008.

Reacția piețelor financiare europene la planul de investiții al Comisiei Juncker

- **Scop:** cum percep investitorii lansarea planului de investiții? (*studiu econometric de eveniment*).
- În general, **momentele de anunțare** a detaliilor specifice planului de investiții au avut un **impact consistent** asupra piețelor financiare – investitorii au avut dificultăți în interpretarea justă a măsurilor anunțate => incertitudine pe piețele financiare.
- **România: indicele BET răspunde** în termeni de varianță doar la anunțul ce marchează **aprobarea planului de investiții de către Consiliul European**.

Repartiția geografică a fondurilor accesate

Peste **220** tranzacții aprobate în **22** state membre ale UE (aprilie 2016).

Sursa: BEI

Cadrul legal și instituțional necesar:

a) Parteneriate public-private

- **Adoptarea unei legi funcționale și eficiente a PPP**, în acord cu normele europene, după bunele practici din statele UE.
- **Crearea unei unități specializate care să se ocupe de toate demersurile necesare realizării PPP**, având ca funcții:
 - Sprijin pentru politicile privind PPP și activitățile conexe;
 - Suport pentru livrarea proiectului PPP;
 - Aprobare și control al calității.
- **Stabilirea și punerea la dispoziția mediului privat a unei liste posibile cu proiecte care sunt vizate a fi derulate în PPP.**
- **Implementarea de „programe PPP”** - reunirea a mai multe proiecte individuale realizate în PPP pentru a fi livrate într-o manieră coordonată.

b) Platforme și fonduri de investiții

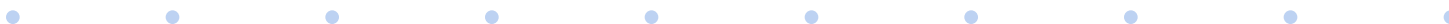
- **Crearea unui fond de investiții cu capital de stat**, care să aibă drept scop investiția în domeniile prioritare pentru dezvoltarea economiei românești.
- **Adaptarea legislației pentru a permite lansarea platformelor de investiții** ca metode de a conecta cererea cu oferta de finanțare.
- **Crearea de platforme de investiții** după modelul fondurilor de tip crowdfunding.
- **Adaptarea legislației în vederea furnizării de stimulente** companiilor care investesc în astfel de fonduri.

c) Rolul băncilor naționale de promovare și al EximBank (I)

- **Rolul BNP:** a direcționa fondurile în domenii în care disfuncționalitățile pieței determină o ofertă slabă de finanțare din partea operatorilor privați sau în care piața privată nu ar trebui să intervină deloc.
- Accesare **directă** a fondurilor sau **indirectă** (cooperare prin platforme și proiecte individuale).
- Necesitatea unei BNP la nivelul fiecărui SM -> dată inclusiv de oportunitățile de **cooperare consolidată** cu Grupul BEI, Comisia Europeană și cu restul SM într-un cadru bilateral sau multilateral, la nivel de platforme de investiții.

c) Rolul băncilor naționale de promovare și al EximBank (II)

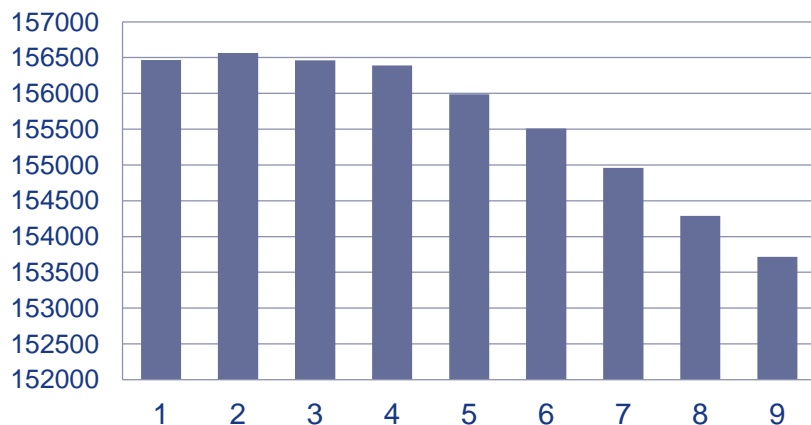
- **Guvernul a aprobat prin Memorandum extinderea mandatului EximBank** pentru a derula operațiunile specifice unei bănci de dezvoltare, după modelul polonez al BGK.
- **EximBank a participat la reuniunile tehnice cu reprezentanții BEI și ai celorlalte BNP** pentru a stabili modul de implementare al noilor mecanisme din cadrul planului de investiții:
 - accesarea finanțării acordate de BEI din FEIS,
 - posibilitatea accesării unor garanții de portofoliu emise de BEI din FEIS,
 - participarea la investițiile de capital realizate de BEI în proiectele inovative ale IMM-urilor.
- **! Recomandabil:** analiză pentru a evidenția disfuncționalitățile pieței în accesul la finanțare, pentru fundamentarea și extinderea activității EximBank.

Impactul potențial al planului de investiții asupra economiei românești

- **SCOP: Care este impactul stocului de capital asupra ratei de creștere a PIB-ului?**
- Model de simulare a impactului modificării stocului de capital în PIB: creștere a stocului de capital cu 1 pp./an => creștere a PIB cu 0,95 pp./an.

Evoluția stocului de capital 2012:3 - 2014:3

Există o **urgență** a unei **strategii viabile** în atragerea investițiilor pe piață, care vor avea ca suport planul Juncker, pentru a crea un șoc pozitiv la nivelul formării brute de capital fix.

Externalități generate de planul de investiții

- În ce domenii să investim pentru a genera cele mai mari efecte pozitive în economia românească?
(*teoria efectelor uitate – logica fuzzy*)
 - **Industrie** (extractivă și prelucrătoare);
 - **Infrastructura de transport;**
 - **Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă.**

Concluzii

- Situația delicată a investițiilor din economia românească și decalajele de dezvoltare față de statele UE învecinate, susține necesitatea valorificării FEIS în România.
- Măsuri de politică publică necesare:
 - Dezvoltarea PPP;
 - Realizarea fondurilor și a platformelor de investiții;
 - Implementarea unei bănci naționale de promovare.
- Modelul econometric utilizat poate reprezenta un punct de plecare în alegerile decidenților de politici publice pentru prioritizarea, în contextul planului Comisiei Juncker, a domeniilor investiționale care au capacitatea să genereze un număr mai mare de externalități pozitive.

Vă mulțumim!

